

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Vrije Rudolf Steinerschool Gent - De Teunisbloem te Gent

Hoofdstructuur bao

	Pedagogische eenheid	
	Instellingsnummer	124164
	Instelling	Vrije Basisschool - Vrije Rudolf Steinerschool Gent - De Teunisbloem
directeur		Ann CUYVERS
adres		Elyzeese Velden 8 - 9000 GENT
telefoon		09-234.39.08
fax		09-265.19.08
e-mail		info@deteunisbloem.be
website/URL		www.deteunisbloem.be
	Bestuur van de instelling	128462 - Vrije Rud.Steinersch.Gent De Teunisbloem te GENT
adres		Elyzeese Velden 8 - 9000 GENT
	Scholengemeenschap	119925 - Steinerscholen Basisonderwijs te WILRIJK
adres		Boomsesteenweg 94 - 2610 WILRIJK
	CLB	115014 - Vrij CLB Regio Gent te GENT
adres		Holstraat 95 - 9000 GENT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011, 11/10/2011, 13/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	13/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	25/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Marc Boone
	Teamleden	Luc Kyot

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	11
3.5 Lager onderwijs: ICT	12
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Begeleiding	13
4.2 Evaluatie	15
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?	18
6.2 Wat de school kan verbeteren?	19
6.3 Wat moet de school verbeteren?	19
7. ADVIES	19
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

'De Teunisbloem' kent na enkele jaren van structurele wijzigingen de nodige stabiliteit als autonome school met één vestigingsplaats. Er is de laatste jaren een opmerkelijke toename van kleuters. Een sterke samenwerking met de scholengemeenschap en de federatie leidt tot een complementaire meerwaarde doordat een aantal taken centraal en in gezamenlijk overleg worden aangemaakt. We denken aan het zorgbeleid, de functieomschrijvingen en meer concreet naar de onderwijspraktijk de aanmaak van leerlijnen en toetsen rond een aantal leergebieden.

Outputgegevens zijn nog in beperkte mate aanwezig maar wijzen erop dat de school de nodige inspanningen doet om de leerplannen na te streven en/of te bereiken. Het opvolgen van de aandachtspunten uit dit verslag kan de onderwijskwaliteit opvoeren. De inspectie honoreert de kwaliteitszorg van de school met een **gunstig advies**.

In de **kleuterschool** stemt men de werking aantoonbaar af op de leerplannen, niet alleen op de leergebieden in de focus (Nederlands en muzische vorming) maar voor alle leergebieden. Het gehanteerde concept betekent een combinatie van kleutervolgsysteem, leerlijn en sluitende bewaking ten aanzien van de decretale voorschriften. In die zin kan het model staan voor de lagere afdeling. Uit de praktijk blijkt dat kleuterleidsters hun werking afstemmen op de verschillende domeinen van de leergebieden in de focus. Ze reiken voorbeelden aan van occasionele en intentionele aandacht via een geïntegreerde thematische aanpak. De opvoedings- en leerinhouden refereren aan de leerplandoelen. De geregelde observaties, de signaallijsten en de tests bij de overgang naar het lager onderwijs, verschaffen aan de leerkrachten de nodige feedback om hun werking te bestendigen of bij te sturen.

Voor wat **wiskunde** in het lager onderwijs betreft, participeert men als pilootschool aan de toetsen die centraal worden aangemaakt. Hoewel ze nog niet gefinaliseerd zijn, blijken de resultaten behoorlijk en ze hebben geleid tot enkele bijstellingen. Ze verschaffen een leidraad en streefdoel voor de leerkracht als concretisering van de leerplannen. Een leerlijn is uitgezet voor de diverse leerjaren. Een bijhorende brochure met pedagogisch-didactische beschouwingen en tips is beschikbaar. Specifieke nascholing werd in het verleden gevolgd. De leerkrachten verwijzen hiervoor ook naar de genoemde publicaties. De materiële ondersteuning onder de vorm van leerlingen- en differentiatiemateriaal is in voldoende mate aanwezig maar kan nog verrijkt worden.

Muzische vorming in de lagere school is als schoolprioriteit in ontwikkeling. Uit het tijdstraject van drie jaar blijkt dat alle domeinen aan het einde van de rit op een volwaardige en evenwaardige manier zullen worden nageleefd met een sluitende concordantie ten aanzien van de leerplannen. Momenteel kan de school dit nog niet aantonen. Het inspectieteam vertrouwt erop dat het aangegane engagement zal worden gerealiseerd volgens het voorgelegde tijdspad. De minimale afspraken zullen worden geformaliseerd zodat ze tijdbestendig worden en toezicht op de naleving ervan moet zorgen voor een graduele en gevarieerde aanpak.

Voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen **ICT** is door de federatie een leerlijn aangemaakt met visietekst en uitgangspunten voor alle steinerscholen. De school hanteert deze leerlijn als richtsnoer en leidraad. De school beschikt ook over (summiere) schooleigen teksten die mede met de daadwerkelijke klaspraktijk soms haaks staan tegenover de centrale ICT-leerlijn. Het aantal voorziene lestijden voor ICT is daarenboven totaal ontoereikend om de inhouden van het leerplan intentioneel na te streven en zoveel als mogelijk te bereiken. Hierdoor voldoet dit leergebied niet aan de decretale voorschriften en zal een nieuwe controle volgen zoals verder blijkt uit dit verslag.

Behalve bovenvermelde leergebieden die de erkenningsvoorwaarden uitmaken, werden een drietal processen onder de loep genomen. De **leerbegeleiding** als pijler en peiler voor de onderwijskwaliteit bepaalt in grote mate de effecten op kindniveau. De beginsituatie van nieuwkomers wordt grondig in kaart gebracht. Het opvolgen van de kinderen gebeurt systematisch wat breuklijnen in de ontwikkeling voorkomt. Initiatieven worden genomen voor een naadloze overgang van het ene naar het andere niveau. Binnen de eigen klas, kunnen de leraren hun werking vaak nog beter afstemmen op de individuele noden van de kinderen. Voor kinderen die extra zorg behoeven, betekent de zorgcoördinator het platform van hulpverlenende initiatieven en acties op school-, leerkrachten- en kindniveau. Additionele hulpverleners worden ingeschakeld voor kinderen wiens zorgbehoefte de draagkracht van de school overstijgt.

Voor een representatieve **evaluatie** zijn er in het kleuter- en meer nog in het lager onderwijs genormeerde tests in gebruik. Ze laten toe de evolutie van de kinderen te volgen op korte en op langere termijn. Behalve de tests en de centraal aangemaakte leerlijnen staan de teamleden zelf in voor de evaluatie, wat vooral zijn impact heeft in de lagere afdeling. We stellen vast dat leerkrachten hiermee verscheiden omgaan naar frequentie, vraagstelling en registratie. Teamnascholing daaromtrent werd nog niet georganiseerd maar dringt zich op voor een verrijkende, gelijkgerichte visie en aanpak. Dit ligt anders voor de **rapporteringspraktijk** die sterk is uitgebouwd op basis van diverse mondelinge en schriftelijke initiatieven, waaronder ook wel eens digitale media. De aanpak is gelijklopend doorheen de basisschool en getuigt van zinvolle en efficiënte communicatiekanalen.

We concluderen dat de schoolontwikkeling op het goede spoor zit, niet af is en dat enkele bijstellingen zich opdringen. De directie als eindverantwoordelijke promoot, stimuleert en begeleidt innovaties die zich aandienen, in samenspraak met de zorgcoördinatie en de teamleden. Ze wordt gewaardeerd om haar toegankelijkheid en open geest. Het behoort evenzeer tot haar taak de beleidslijnen die in team zijn uitgezet op te volgen en te controleren op hun effectieve realisatie op de werkvloer. Mede met het collegiaal netwerk binnen deze school dat het beleid mee uitzet en op basis van de aanwezige overlegcultuur, heeft de inspectie alle vertrouwen en in de groei en de ontwikkeling van de school ten bate van de kinderen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
muzische vorming
Lager onderwijs
wiskunde
muzische vorming
ICT

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Uit de gehanteerde documenten blijkt duidelijk dat de kleuterleidsters hun werking afstemmen op de leerplandoelen. Zowel bij de dag- als bij de weekplanning wordt de relatie gelegd met de leerplannen. Zo ook bij de signaallijsten voor vier- en vijfjarigen die tevens dienstbaar zijn als gradueel opgebouwde leerlijn. De leerkrachten laten zich lovend uit over de haalbaarheid en de functionaliteit van de gevolgde strategie.
- In het schoolwerkplan bevindt zich een oplijsting van de leerplandoelen per kleutercategorie geordend: de jongste, de middelste of de oudste leeftijdsgroep, wat wijst op een continue en graduele aanpak.
- Het leeraanbod van Nederlands lezen we verder ook af in de jaarplanning van elke kleuterleidster. Behalve de thema's zijn ook de concrete inhoud en activiteiten voor Nederlands *-naast deze van de andere leergebieden-* vermeld. Ook in het kleutervolgsysteem is het aspect taalontwikkeling prominent opgenomen per kalenderleeftijd.
- De signaallijsten, de schoolrijpheidstest evenals een genormeerde test bij de aanvang van het eerste leerjaar, betekenen voor de leerkrachten een vorm van output aan het einde van het schooljaar, respectievelijk bij de aanvang van het eerste leerjaar. De kinderen scoren hierbij behoorlijk en de resultaten betekenen een bevestiging van de verwachtingen door de betrokken klastitularis. Zo ook de resultaten aan in het eerste leerjaar.
- Uit de opdeling van het leergebied Nederlands blijkt gerichte aandacht voor de verschillende domeinen zoals in het leerplan voorgeschreven.
- Waarnemingsactiviteiten zijn dankbare momenten voor de ontwikkeling van receptief en productief taalgebruik. Een begrippenlijst is niet echt aanwezig maar in de signaallijsten zijn de beoogde begrippen voor elke kleuterleeftijd afleesbaar.
- De kleuterleidsters reiken voorbeelden aan van aandacht voor het aanvankelijk lezen: de hak-en-plakmethode, het boekenaanbod als leesmotivatie, het ontwikkelen van de

visuele en auditieve waarnemingszin. Directe voorbereiding op het lezen (en schrijven) via overtekenen en/of nastempelen van bijvoorbeeld letters is bij de oudste kleuters aan de orde, al hoedt men zich voor een systematische aanpak. Bij taalzwakke of Nederlandsonkundige kleuters wordt de klemtoon gelegd op het begrijpen van de schoolse instructietaal, microconversaties en het uitvoeren van eenvoudige opdrachten.

- Symboolbewustzijn wordt minder geactiveerd al kan het boekenaanbod in de klas (aangevuld met lectuur uit de bibliotheek) dit proces ondersteunen.
- Voor een maximaal leereffect combineren de leerkrachten occasionele en vaak weerkerende taalactiviteiten met intentionele activiteiten. Ondersteunen de impliciete momenten eerder het passief taalbegrijpen, bij de expliciete activiteiten doelen ze overwegend op het stimuleren van het actief taalgebruik.
- Dagelijkse taalstimulerende activiteiten liggen in de sfeer van het opzeggen van (vinger)versjes, dagelijkse rituelen en er zijn de vele herhalingsmomenten. Gerichte aandacht voor de taalontwikkeling is ook aan de orde tijdens (na)vertelactiviteiten, poppenspel, drama, nabootsen, e.a. (Vertellend) voorlezen is bewust minder aan de orde.
- Voor verdere professionalisering verwijzen de leerkrachten naar de schoolmediatheek, de zorg- en GOK-mappen en een nascholing vanuit het CLB in verband met Nederlands als tweede taal.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Op dezelfde wijze als voor Nederlands, worden ook de inhouden en de activiteiten van muzische vorming gerelateerd aan de leerplandoelen. De verschillende domeinen met de corresponderende leerplaninhouden worden strikt opgevolgd. Ze zijn uitgezet in een overzichtelijke leerlijn voor elk van de leeftijdscategorieën.
- Uit het weekrooster van de kleuterleidsters blijkt een gerichte aanpak van de muzische domeinen naast talrijke occasionele momenten wat maximale ontwikkelingskansen kan creëren. Uit de klasgebonden inventaris blijkt voldoende materiaal aanbod om de leerplannen na te streven en zo veel als mogelijk te realiseren. De leerkrachten laten zich positief uit over de aanwezige materiaalvoorziening.
- Intentionele activiteiten treffen we vooral aan bij de domeinen beeld en muziek. Bij aspecten als drama en beweging is de verwevenheid met respectievelijk Nederlands, lichamelijke opvoeding en euritmie bewust aanwezig. Doorheen de dag worden frequent muzische tussendoortjes geïntegreerd zoals een rijmvers opzeggen, een vingerspelletje, bewegen op ritme e.a.
- Binnen het domein 'Beeld' is het voorbeeld van de juf vaak het uitgangspunt waarna de kleuters kunnen nabootsen en/of eigen creaties toevoegen. De aspecten nabootsen, beschouwen en verwonderen krijgen vaak bewust meer aandacht dan de persoonlijke expressie.
- Voor een gevarieerde invulling doorheen het schooljaar, verwijzen de leerkrachten behalve naar hun opleiding ook naar de schoolmediatheek, ontleende boeken in een naburige onderwijsbibliotheek en (persoonlijke) vakliteratuur. Via nascholing konden kleuterleidsters zich bekwamen in twee- en driedimensionale technieken van het domein beeld wat in effect ressorteert bij de kinderen. Dit jaar staan vooral schilderen en tekenen in de focus binnen het leergebied muzische vorming.
- De betrokken leerkrachten geven voorbeelden van differentiatie bij de gemengde leeftijdsgroepen, waarbij binnen eenzelfde thema en activiteit soms aangepaste opdrachten voorzien zijn. Soms liggen de verwachtingen anders naargelang de voortschrijdende leeftijd, bv. bij de ontwikkeling van de visuele discriminatie, de pen(seel)greep, van leiden naar begeleiden.

- Evalueren gebeurt overwegend via de vrije tekening, een waarderingsronde, het etaleren van kleuterrealisaties. Rapporteren naar de ouders komt voor tijdens ouderavonden en individuele contacten, maar ook via het meegeven van de persoonlijke werkjes.
- Muzische vorming is voor **kleuter- en lager onderwijs** de schoolprioriteit voor verdere professionalisering. Deze werd vorig schooljaar opgestart en zal drie schooljaren in beslag nemen. Uit het aangemaakte tijdspad blijkt dat alle domeinen binnen muzische vorming hierbij onder de loep genomen worden. De aspecten observatie, evaluatie en rapportering krijgen er een plaats. Voor het lager onderwijs zal dan een sluitende bewakingsstrategie ten aanzien van de leerplannen gehanteerd worden.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- Verantwoording van het wiskundeonderwijs ten aanzien van de leerplannen zijn de rekentoetsen die centraal worden aangemaakt door de steinerfederatie en waaraan de school participeert als pilotschool. De toetsen worden vanaf het tweede tot het zesde leerjaar zowat trimestrieel afgenomen. Zij zijn momenteel voor alle leerjaren aanwezig en dit schooljaar is een try-out opgestart voor eventuele bijsturing. De afname gebeurt driemaal per schooljaar en wordt gevolgd door een foutenanalyse, zo nodig ook door remediërende interventies. De zorgcoördinator is hierbij de spilfiguur. Bij de proeven hoort een reader die didactisch-methodologische tips, differentiatievormen en evaluatiemogelijkheden aanreikt voor maximaal leereffect. Bij enkele leerkrachten lezen we in de korte termijnplanning beperkte verwijzingen naar het leerplan.
- Aangezien deze toetsen afgestemd zijn op het leerplan en gezien de frequentie waarbij ze worden afgenomen hanteert de school deze als norm voor het wiskundeaanbod, als leerlijn op schoolniveau en om op korte termijn de evolutie van de leerlingen op te volgen.
- Uit de resultaten van de tests blijkt dat de leerlingen behoorlijk scoren. Bij enkele leerkrachten leidde de resultatenanalyse (in samenwerking met de zorgcoördinator) tot enkele bijstellingen, bv. in verband met cijferen. Niet elke leerkracht maakt een ernstige analyse van de toetsresultaten.
- In hun jaarplannen voor wiskunde voorzien de klastitularissen gemiddeld een viertal 'perioden' waarin de nieuwe inhoud worden aangebracht. Daarnaast zijn er ook nog 'oefeningen'.
- De school hanteert geen uniform onderwijsleerpakket doorheen de lagere school. Voor inhouden en werkvormen betekenen de leerplannen en de tests die daarop afgestemd zijn de leidraad. Voor het oefeningenaanbod en eventuele differentiatie maken de leerkrachten gebruik van naslagwerken uit de schoolmediatheek, de nabij gelegen onderwijsbibliotheek en recente evenals gedateerde oefenboekjes uit de handel. De keuze verschilt soms van de ene tot de andere leerkracht. Vrij recent bezochten de klastitularissen de genoemde onderwijsbibliotheek om het wiskundeaanbod vanuit de handel te verkennen en te vergelijken.
- De resultaten worden overwegend geëvalueerd met een puntenscore. Onderwijsgevendens leggen ook klaslijsten voor waarop de resultaten van de wiskundedomeinen worden geregistreerd. Ze dienen als rapportering naar de ouders, bv. tijdens de individuele oudercontacten.
- In de klasgebonden materiaalinventaris lezen we enkele ondersteunende hulpmiddelen voor wiskunde. Aan de klaswand bemerken soms enige verwijzing naar wiskundige aspecten. Eigentijdse (elektronische) meetapparatuur, meetkundige figuren, ... troffen we er minder of niet aan. Verbruiksmateriaal als geodriehoek, passer,... kan tegen een waarborg worden ontleend van de school.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Uit de jaarplanning van de klastitularissen leiden we af dat muzische vorming overwegend geïntegreerd aan de orde komt doorheen de week in de diverse periodes en naar aanleiding van vieringen. Horizontale samenhang is hierbij prominent aanwezig. Doorheen de dag komt dit leergebied overwegend voor na het 'hoofdonderwijs'. In de planning worden de domeinen muziek en beeld verder genuanceerd naar inhouden en activiteiten.
- De domeinen binnen muzische vorming worden vrij consequent nageleefd hoewel er soms opmerkelijke verschillen zijn van de ene tot de andere leerkracht. Voor het aspect bewegingsexpressie verwijst men naar de domeinen muziek, lichamelijke opvoeding en euritmie. Dat laatste wordt gegeven door een vakleerkracht naar rata van één lestijd per week. Drama wordt vaak geïntegreerd in de lessen Nederlands en toneel, voor dat laatste wordt verwacht dat elke klas jaarlijks een opvoering brengt. Dat kan voorgesteld worden aan andere klassen en aan de ouders.
- Muziek tracht men een brede invulling te geven via samenzang, beweging, ritme en het gebruik van een blokfluit door kinderen. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van kinderen die een eigen instrument bespelen. Bij het domein 'Beeld' ligt de klemtoon op (vorm)tekenen en schilderen. Boetsen met klei en was komen frequent aan de orde.
- De relatie met de leerplannen is niet afleesbaar. Uit het schoolwerkplan blijkt dat jaarlijks in elke klas een toneel wordt gespeeld waar drama en beweging ontwikkelingskansen krijgen. Het domein 'Handvaardigheid' is ook gelinkt aan wereldoriëntatie en wordt overgeaccentueerd (2 lestijden per week gegeven door een leermeester). Tot op heden toont de school geen sluitende concordantie aan. Leerkrachten die hun jaarplan hanter, bouwen meteen variatie in het aanbod in en voorkomen anomalieën.
- We stellen vast dat aan het verwerven van vaardigheden en technieken veel tijd en aandacht wordt gepend. Persoonlijke impressies kunnen vaak worden toegevoegd. Dit blijkt een bewuste keuze. Wordt het resultaat belangrijk geacht (vormtekenen, technieken verwerven), dan krijgt het proces in het licht van de persoonsvorming gerichte aandacht.
- Voor de concrete invulling van de activiteit of les doen de leraren een beroep op (recente) naslagwerken en muzische vakliteratuur in de school aanwezig of als persoonlijk bezit, de lokale onderwijsbibliotheek en de ervaring die de meesten doorheen de jaren hebben opgebouwd. Deze zou nog verrijkt worden op basis van de huidige schoolprioriteit (muzische vorming). Nascholing wordt door sommige teamleden gevolgd in verband met tekenen en schilderen met als vooropgesteld doel een inspirerende invloed naar de kinderen.
- De leraren reiken voorbeelden aan van extra-murosactiviteiten die in de muzische sfeer liggen, zoals het bijwonen van een toneel, een muzische opvoering in een andere school en deelname aan een workshop 'Kunstenaar op het pleintje'. Een overzicht van diverse uitstappen met aandacht voor verschillende aspecten van de samenleving, de persoonsvorming (waaronder de muzische) is niet aanwezig.
- Rond wijze en mogelijkheden van evalueren en rapporteren leeft nog geen duidelijke visie. De aanwezige checklists voor observatie en registratie van 'Schilderen' en 'Tekenen' zijn goede opmaten die kunnen gehanteerd worden bij de andere domeinen van muzische vorming. In de jaarlijkse getuigschriften wordt de muzische component evenwaardig uitgeschreven. Vormen van evaluatie en rapportering treffen we aan in de jaarlijkse getuigschriften, toon- en inkijsmomenten, etaleren, een waarderingsronde en al eens een euritmievoorstelling.
- Professionalisering, observeren, evalueren en rapporteren: zie ook rubriek '3.2 Muzische vorming - kleuteronderwijs', laatste alinea.

3.5 Lager onderwijs: ICT

Voldoet niet

Motivering

- Op niveau van de scholengemeenschap is een sterk onderbouwde en uitgebreide visietekst en een leerlijn uitgeschreven in verband met de implementatie van ICT-inzichten, vaardigheden en attitudes. Deze is gebaseerd op de door de overheid goedgekeurde eindtermen ICT (dd. 22 februari 2008) voor de steinerscholen.
- De school hanteert de ICT-leerlijn van de federatie als plan en leidraad die dusdanig een bindend karakter heeft (cf. pag. 5). In het schoolwerkplan is een document opgenomen in verband met ICT waarvan de inhoud onvoldoende spoort met deze leerlijn. De school stelt haar ICT-werking onvoldoende af op de eindtermen (via het ICT-plan van de federatie).
- In genoemd document wordt een integratieve aanpak opgelegd. We zien deze in de lagere school onvoldoende nagestreefd noch gerealiseerd. De zes voorziene pc's zijn bovendien niet permanent in de klassen aanwezig. Dit bemoeilijkt de integratie en implementatie van ICT in de reguliere klaswerking door de klastitularis (vanaf het vierde leerjaar - cf. pag. 9). De actueel gehanteerde werkwijze sluit niet aan bij het periodenonderwijs in de klas.
- De ICT-lessen worden gegeven door een ICT-coördinator niet-klastitularis. De toegevoegde leerkracht heeft voor deze opdracht geen specifieke opleiding genoten, maar bekwaamt zich vanuit persoonlijke interesse en engagement. Hij heeft zicht op de goedgekeurde eindtermen voor de steinerscholen. In de ICT-leerlijn wordt echter duidelijk vermeld dat de individuele leraar verantwoordelijk (pag. 4) en voldoende competent (pag. 11) moet zijn voor de integratie van ICT en het aanleren van de nodige vaardigheden (pag. 22). wanneer die zich aandienen. Dus niet een toegevoegde leerkracht.

In de klaswerking zelf wordt de computer zelden of niet als e-medium ingeschakeld, hoewel talrijke mogelijkheden worden aangereikt vanuit de ICT-leerlijn. Sommige leerkrachten reiken voorbeelden aan, bv. ter gelegenheid van een schooluitstap of voor kinderen met leerstoornissen (cf. dyslexie) waarbij ook de zorgcoördinator betrokken is. Naar verluidt beschikken alle klassen over internetaansluiting hoewel niet alle leerkrachten dit kunnen bevestigen of ontkennen.

- In de school worden momenteel twee lestijden per week voor ICT georganiseerd: één ervan is bestemd voor technische aanpassingen aan de hard- en aan software; één lestijd gaat om de andere week naar het vijfde en naar het zesde leerjaar. De klasgroepen worden telkens gehalveerd (op basis van beheersingsniveau) waardoor de leerlingen hooguit één keer om de maand (in werkelijkheid minder) een ICT-les krijgen. Uit de beginsituatie blijkt dat alle kinderen van de derde graad van thuis uit in contact komen met de computer als belangrijkste component van de ICT.
- Uit de summiere jaarplanning blijkt dat sommige vaardigheden worden aangeleerd en ingeoefend die niet voor het basisonderwijs, maar voor het secundair onderwijs bestemd zijn. Het leereffect wordt negatief beïnvloed of gaat verloren doordat sommige cruciale didactische uitgangspunten niet worden nageleefd.
- Optimaal tijdgebruik kan gerealiseerd worden door alle pc's permanent op het elektriciteitsnet aan te sluiten i.p.v. op de interne pc-batterij. Er is initiële aandacht voor het blindtypen, conform de 'Leerlijn ICT' van de federatie. Bij een beperkte testafname bij leerlingen van het zesde leerjaar kon de inspectie hiervan geen effect vaststellen.
- Er wordt weinig onderscheid gemaakt tussen een digitaal gesloten en een minder gesloten circuit zoals nochtans expliciet wordt onderscheiden in de ICT-leerlijn van de steinerfederatie.
- De leermeester houdt klaslijsten bij waarop deelaspecten (mailen, info opzoeken, presentatie aanmaken, ...) worden geëvalueerd en geregistreerd.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

- Om de beginsituatie van nieuwe kinderen bij de inschrijving te kunnen inschatten voor een effectieve opvoedings- en leerbegeleiding is een 'aannameprocedure' formeel uitgeschreven met o.m. een kennismakings- en een opvolgingsgesprek. Via een uitgebreide ouderbevraging wil men de voorgeschiedenis en het actuele beeld van de nieuwkomers in kaart brengen.
- Voor een continue opbouw van de opvoedings- en leerinhouden zijn in de kleuterschool leerlijnen aangemaakt die een meervoudige functie hebben: verantwoording ten aanzien van de leerplandoelen, gerichte aandacht voor variatie en gradatie, leidraad bij de observatie. Ze kunnen als concept, model staan in de lagere afdeling voor wat betreft de leergebieden waarvoor nog geen leerlijn ontworpen is. Leerlijnen zijn er wel reeds aangemaakt voor Nederlands en wiskunde.
- Om de overgang van het ene naar het andere niveau naadloos te laten verlopen, zijn er de niveau-overschrijdende initiatieven, zoals een terugkommoment voor het eerste leerjaar. Bij de overgang van de kleuter- naar de lagere school worden schoolrijpheidstests afgenomen waarbij de betrokken leerkracht, de zorgcoördinator, de directie, het CLB en de schoolarts betrokken zijn. Bij de aanvang van het eerste leerjaar wordt een genormeerde test afgenomen, geanalyseerd en besproken via de zorgcoördinator die hierin een centrale rol vervult. De resultaten liggen naar verluidt erg goed ook voor anderstalige kinderen.
- Bij de overgang van het lager naar het secundair onderwijs wordt een bezoek gebracht aan de middelbare steinerschool met inschakeling van de eerstejaarsleerlingen. Ouders en kinderen worden geïnformeerd o.m. door het CLB. Kinderen worden besproken door de klastitularis met de leraren van de secundaire school. Een plaatselijk 'Beroepenhuis' wordt wel eens bezocht. Gezien kinderen de hele lagere school doorbrengen bij dezelfde leerkracht stellen zich bij de overgang van de ene naar de andere klas in principe geen problemen.
- Ongeacht het feit dat er formele afspraken vastliggen voor het invullen van de dagplanning (klasboek), verloopt deze erg verschillend van de ene tot de andere leerkracht. Bij sommigen is dat een doordachte weergave van de korte termijndoelen, met een korte evaluatie op het einde van de dag op klas- en/of op kindniveau, bij anderen gebeurt de invulling eerder routinematig. Daarenboven beschikken niet alle leerkrachten over een dagplanning die naam waardig. Het hoort tot de taak van de directie zicht te houden op het naleven van de minimaal vastgelegde afspraken daaromtrent. De jaarplanning in verband met het periodenonderwijs evenals het weekrooster worden bij de aanvang van het schooljaar aan de directie bezorgd.
- Het aanwezige materiaal is geïnventariseerd per (kleuter)klas. We kunnen eruit afleiden dat er voldoende ondersteunende didactische middelen ter beschikking staan van de kinderen voor een adequate leerbegeleiding. Er is tevens een oplijsting van de recent aangekochte materialen evenals boeken voor de mediatheek.
- Het pedagogisch klimaat op school wordt als positief ervaren. Er leven goede relaties onder de teamleden en met de directie. Humane omgangsvormen met de kinderen stoelen op vertrouwelijke relaties en affectieve erkenning, temeer daar de kinderen het

hele niveau bij dezelfde leerkracht vertoeven op basis van leeftijdshomogene groepen. Een rustige sfeer kenmerkt de meeste klassen al kan bij sommige klasgroepen meer discipline geëist worden.

- Om de voortschrijdende ontwikkeling bij de kleuters op te volgen en desgevallend bij te sturen, beschikt de school over een peuter- en kleutervolgsysteem (signaallijsten) waarin zowat alle persoonlijkheidsaspecten via observatie geregistreerd worden. In de lagere afdeling zijn registratiedocumenten voorhanden i.v.m. Nederlands en wiskunde. Verder verwijzen de leraren naar het getuigschrift dat aan het einde van elk schooljaar wordt meegegeven en een totaalbeeld van het kind weergeeft.
- De zorgcoördinator is de draaischijf voor kinderen die extra zorg behoeven: het afnemen, analyseren en bespreken van periodieke tests, de organisatie van de reguliere en de tussentijdse MDO's, de contacten met de betrokkenen: ouders, CLB, revalidatiedienst, ... behoren tot haar taak. Een visietekst is door een werkgroep ad hoc aangemaakt. De GOK-voorschriften worden nageleefd. Ze kaderen overwegend binnen de zorgwerking onder de pijler 'Preventie en remediëring'.
- De taak van de zorgcoördinator is te situeren op school-, leerkracht- en klasniveau, conform de beleidsvoorschriften. Om kinderen met een extra zorgvraag te remediëren worden deze overwegend uit de klas gehaald en begeleid door de zorgcoördinator. Deze vorm van taakklaswerking van weleer, is niet volgens de geest van de regelgeving waarbij de klastitularis als eerstelijnszorgverzorger zich dient te bekwaamen en de zorgwerking op een geïntegreerde wijze moet realiseren in de reguliere klaswerking. We veralgemenen niet, vanuit de vaststelling dat hieromtrent geen formele afspraken vastliggen en dat sommige klastitularissen hun eerstelijnszorg kunnen verwoorden. De werkwijze en taakverdeling gebeuren in onderling overleg en dat naargelang de betrokken klastitularis en de aard van de zorgbehoefte.
- Teamleden reiken initiatieven aan van binnenklasdifferentiatie maar frequentie en diepgang liggen verschillend van de ene tot de andere leerkracht. Het gaat dan overwegend over tempodifferentiatie. Leerkrachten beschikken over enkele oefenpakketten uit de handel voor doorgedreven inoefening of voor niveau-aanpassing. Klastitularissen remediëren kinderen ook tijdens de GOK-lestijd. Hiervoor behandelen ze leerlingen individueel of in kleine groep, bv. tijdens de lessen handenarbeid of eurytmie.
- In de kleuterafdeling wordt de klasgroep soms opgesplitst om de actieve betrokkenheid van de kinderen te verhogen en de taalkansen te maximaliseren, inzonderheid bij allochtone kleuters.
- Concrete stappenplannen voor risiciokinderen, die aangeven aan welke onderliggende deelniveaus met gaat werken (en hoe) kunnen geoptimaliseerd worden. De aanmaak van bijvoorbeeld zorgfiches voor regelmatig weerkerende problemen kan de efficiëntie en de effecten opvoeren. De huidige, gehanteerde handelingsplanning geeft enkele anamnesegegevens aan evenals wie welke taak op zich neemt binnen welk tijdspad en enkele algemene streefdoelen of aandachtspunten. Tijdens (tussentijdse) MDO's worden de beoogde effecten geëvalueerd.
- Van alle kinderen die extra zorg behoeven door interne of externe hulpverleners worden de genomen initiatieven en interventies chronologisch in kaart gebracht. Het aantal zittenblijvers is zeer beperkt, onder meer omdat de 'hoofdvakken' enige tijd uitgesteld worden zodat de maturiteit bij de kinderen hoog ligt. Daarenboven volgt de klasleerkracht zes jaar de kinderen wat armslag geeft om een individueel traject op eigen tempo te doorlopen.
- In het lager onderwijs geeft een overzichtsblad de evolutie aan die kinderen maken op vlak van technisch lezen, spelling en wiskunde.
- De zorgcoördinator en de teamleden laten zich positief uit over de samenwerking met de CLB-consulente die op gezette tijden de school aandoet. Ze is betrokken bij de eindtests voor het kleuter- en voor het lager onderwijs, ze is aanwezig bij MDO-gesprekken wanneer de nood zich voordoet en denkt mee bij het aanmaken van een handelingsplan, ondersteunende materialen en remediëringstips.

- De school doet een beroep op externe deskundigen wanneer de zorginterventies het draagvlak van de school overstijgen. Het is de stelregel om zo weinig als mogelijk kinderen tijdens de schooluren uit de klas te halen. Het overleg tussen de betrokken expert en de klastitularis evenals de meerwaarde die de klasleerkracht ervaart, verschilt volgens de aard van het probleem, de eventuele behoefte om informatie van de onderwijsgevende en de werksituatie van de externe hulpverlener.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

- Leraren reiken voorbeelden aan van proces- en productevaluatie. In het kleuter- en in het lager onderwijs zijn er naast de vele impliciete evaluatiemomenten, een aantal expliciete evaluatievormen in gebruik. Ze hebben als doel de evolutie van de kinderen op korte en op lange termijn te volgen evenals mogelijke retardaties tijdig op te sporen. In hoeverre de evaluaties de gestelde onderwijsdoelen dekken, was nog niet het onderwerp van reflectie.
- Doorheen de dag, na een taakuitvoering en/of aan het einde van een 'periode' krijgen kinderen feedback via een verbale waardering, een kringgesprek, een toelichting door de kinderen zelf, een geschreven nota en punten. De evolutie van het tekenen bij kleuters kan vastgesteld worden in het kleutervolgsysteem. Speelwerkbladen als vorm van evaluatie op tweedimensionaal vlak, komen in zeer geringe mate aan de orde.
- Momenten van gezamenlijke beschouwingen, feedback en peerevaluatie liggen overwegend in de muzische sfeer en komen ook in de kleuterafdeling voor, bv. tijdens het vrij spel met gericht aanbod.
- De evaluatie aan het einde van een 'periode' is in de lagere afdeling een gebruikelijke werkvorm. De wijze waarop deze gebeurt, is afhankelijk van de aard van de 'periode' en ze behoort tot de autonomie van de leerkracht. Er leeft weinig gelijkgerichtheid op visie en aanpak van evalueren (bv. stelcorrectie, autocorrectie) en we bemerken goedbedoelde acties die blijven steken in het individueel initiatief. Zo ook bij de nacorrectie door de leerlingen.
- De resultaten worden vaak in zinnen of via een ordinale schaal geregistreerd, al steunen deze dikwijls op cijfergegevens. Bij de evaluatie primeert een positieve ondertoon op mogelijke verbeterpunten.
- Naast het kleuter- en het leerlingvolgsysteem die de evolutie van de kinderen systematisch en formeel in kaart brengen, hanteert de school een batterij toetsen en tests om het beheersingsniveau periodiek in kaart te brengen. Naast de leerkracht zijn op gezette tijden de schoolarts, het CLB en de zorgcoördinator hierin betrokken partij, elk vanuit de eigen expertise.
- Productevaluatie komt expliciet aan de orde bij de belangrijke overgangen: de signaallijsten, het schoolrijpheidsonderzoek, de SALTO-test begin eerste leerjaar, het tweede en het zesde klassonderzoek. Tussentijds zijn er de wiskundetoetsen van de federatie, de genormeerde LVS-, de AVI- en CSBO-tests waarvan de resultaten worden geregistreerd op een overzicht om de evolutie van de individuele leerlingen te kunnen volgen over meerdere schooljaren. Met de jaarlijkse getuigschriften willen de leerkrachten een totaalbeeld opbouwen van de persoonsvorming en -ontwikkeling aan het einde van elk schooljaar.
- De signaallijsten in de kleuterschool omvatten de verschillende persoonlijkheidsaspecten evenals aspecten van lees-, schrijf- en rekeninitiatie. Ze leggen niet alleen de vorderingen vast van de kleuters op jaarbasis, maar ze

betekenen evenzeer een groeilijn en een streefdoel op basis van de leerplandoelen. Een waardevol werkinstrument!

- Uit zelf opgestelde toetsen door de leerkrachten bemerken we een gevarieerde visie en aanpak waarbij peiling naar kennis overweegt, soms verrijkt naar inzichtvragen en vaardigheden, minder naar attitudes. De lagere school participeert als pilootschool aan de centrale wiskundetoetsen, inzonderheid voor wat betreft de try-out en de feedback.
- Ondanks het feit dat leerkrachten zelf instaan voor de aanmaak van tussentijdse (periode)toetsen, is rond het opstellen van valide en representatieve toetsen evenals de wijze van evalueren, quoteren en rapporteren nog geen nascholing georganiseerd.

4.2.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

- Het rapporteren van de leef- en werkhouding evenals de vorderingen van de kinderen gebeurt via mondelinge en schriftelijke kanalen.
- Schoolpoortcontacten worden zinvol benut waar het kan. Voor ouders die moeilijker te bereiken zijn behoren telefonische contacten of e-mailing tot de mogelijkheden. De open klasdagen hebben als doel de instap laagdrempelig te houden en (jonge) kinderen vertrouwen en een veilig gevoel te verschaffen.
- Belangrijk zijn de ouderavonden die zowat vier à vijf keer per jaar gepland worden en bestemd zijn voor de ouders van de hele klasgroep of voor individueel overleg. Bij de overgang naar een volgend niveau wordt in de regel een extra bijeenkomst georganiseerd. Individuele contacten worden georganiseerd wanneer kinderen niet evolueren zoals verwacht, bv. na een MDO. Bij problematische situaties worden ouders zo nodig ook betrokken bij de remediëring
- Ingeburgerd zijn ook de toneelopvoeringen evenals de toonmomenten waarop ouders kunnen uitgenodigd worden.
- Vormen van schriftelijke rapportering en communicatie zijn er via het meegeven van de kleuterrealisaties, de heen-en-weerschriften in de eerste graad en de schoolagenda's in de tweede en de derde graad, de periodenschriften, de weekberichten in digitale of papieren versie. Heen-en-weerschriften zijn in de kleuterschool niet gebruikelijk en worden enkel voorzien op vraag van de ouders.
- In de lagere afdeling kunnen ouders de toetsen van de kinderen inkijken aan het einde van een periode. Bij het einde van elk schooljaar krijgen de lagere schoolkinderen een getuigschrift waarvan een deel bestemd is voor de leerlingen en een deel voor de ouders. Bij de omschrijving van de cognitieve leergebieden (die in functie staat van de totale persoonsvorming) zijn de specifieke sterke en zwakke punten van de leerling niet altijd duidelijk weergegeven. Soms worden wel de resultaten en het klasgemiddelde van toetsafnames opgenomen.
- Over het concept en de inhoud van deze getuigschriften liggen afspraken vast in het schoolwerkplan. Aan het einde van de lagere school wordt een officieel getuigschrift meegegeven waarbij de toekenning wordt geargumenteed vanuit de werkhouding van de leerling, de competenties en eventuele beperkingen. Het al dan niet toekennen gebeurt door de voltallige klassenraad.
- De school beschikt over een eigen website die door de ouders kan geraadpleegd worden, klasblogs zijn er vooralsnog niet. Een schoolkrant is afgevoerd wegens extra taakbelasting.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Gedeeld leiderschap is inherent en in alle geledingen aanwezig binnen de steinerscholen, zo ook in deze school. Participatief leiderschap op basis van een doorgedreven overlegcultuur ligt aan de basis.
- Op macroniveau worden vanuit de scholengemeenschap een aantal taken gecoördineerd en leerlijnen uitgezet voor een gelijkgerichte visie en aanpak. Gezien alle basisscholen daarbij betrokken zijn, kunnen we gewagen van een breed draagvlak wat de effecten in elke school ten goede komt. Momenteel wordt gewerkt aan een beleidsplan waarbij de taakinvulling van alle leden van het schoolbestuur wordt vastgelegd. Op schoolniveau is recent een beleidsplan opgesteld op basis van het CIPO-model. Visieteksten zijn uitgeschreven onder meer in verband met de missie van de school, het zorgbeleid, de gezondheidseducatie.
- In het schoolbestuur zijn ouders en leerkrachten volwaardig vertegenwoordigd waardoor beslissingen tegemoet komen aan de verwachtingen van de diverse betrokkenen. Het dagelijks bestuur wordt waargenomen door de directie met twee deskundige ouders. De optie leeft om ook de zorgcoördinator hierbij formeel te betrekken. Tot op heden leeft die betrokkenheid overwegend informeel. Op schoolniveau voert de directie de genomen beslissingen door het schoolbestuur uit.
- Aspecten van inwendige orde en schoolspecifieke aard worden in onderling overleg met de teamleden bepaald. Het werken met mandaten waarbij elke leerkracht op basis van persoonlijke interesse en expertise niet alleen bevoegdheden maar ook verantwoordelijkheden heeft, verhoogt de betrokkenheid en voedt het welbevinden.
- Teamleden laten zich positief uit over het werkklimaat op school, de goed liggende relaties en de humane beleidsvoering. De onderwijsgegenden waarderen de leidinggevende rol van de directie als gedreven en in een open geest. Ze houdt voeling met de kinderen en met de klaspraktijk overwegend via informele contacten, inkijkmomenten, inzage planningsdocumenten en klasondersteuning al eens (bv. toneel mee voorbereiden, dans begeleiden). In de regel observeert ze in de klas vóór een MDO. Opvolging door de directie aangaande het naleven van gemaakte afspraken zoals vervat in het schoolwerkplan dient geïntensifieerd.
- De zowat wekelijks georganiseerde pedagogische colleges betekenen vruchtbare momenten voor nieuwe initiatieven, kindbesprekingen en deskundigheidsbevordering. Uit de agenda en de verslaglegging blijkt een vrij gedoseerd evenwicht tussen onderwerpen van eerder praktisch-organisatorische en van meer pedagogisch-didactische aard. Plenaire momenten worden afgewisseld met niveaugebonden overleg.
- Besluitvorming gebeurt bij voorkeur via compromis, liever nog consensus of waar het kan op basis van unanimiteit. Tot stemming wordt zelden overgegaan gezien de mogelijks nefaste neveneffecten. Het lestijdenpakket, het aanwenden van de GOK-lestijden, de prioriteitenbepaling e.a. zijn het gevolg van gezamenlijk overleg. Voor de huidige prioriteit 'Muzische vorming' werd een tijdspad uitgezet en recent bijgestuurd.
- Om de interne kwaliteitszorg te bewaren en te bewaken, is de zelfevaluatie een ingeburgerde werkvorm. Afspraken i.v.m. aanvangsbegeleiding en nascholingen op basis van interne expertise en externe experts liggen vast. Functionerings- en evaluatiegesprekken evenals klasbezoeken worden georganiseerd en verslagen ervan worden voorgelegd. Op niveau van de federatie zijn functiebeschrijvingen aangemaakt voor de verschillende taakopdrachten.
- Tevredenheidsonderzoeken bij ouders werden vorig schooljaar uitgevoerd. Uit de resultaten van ouders die participeerden aan de enquête leiden we een grote mate van tevredenheid af. Enkele verbeterpunten lagen in de sfeer van een meer transparante schoolstructuur en website evenals het storend gedrag van een aantal kinderen. Acties

werden inmiddels ondernomen om hieraan te verhelpen. Bevestigingen van leerkrachten en kinderen konden de teamleden moeilijk duiden.

- Inventariseren en analyseren van resultaten van de schoolverlaters staat nog in de kinderschoenen en gebeurt nu op eerder informele basis. De school ontvangt beperkte, globale informatie van de vlakbij gelegen middelbare steinerschool en occasionele info van andere secundaire scholen. Naar verluidt liggen de slaagresultaten goed. De zorgcoördinator houdt een overzicht bij van de outcomes van wie de ouders al of niet het schooladvies volgden en welke resultaten dat oplevert.
- Het welzijnsbeleid behoort tot de opdrachten van de directie die de taak van preventieadviseur opneemt zonder daarvoor degelijk te zijn opgeleid. Dat werkt erg belastend en functioneert niet zoals verwacht wordt. Op niveau van de scholengemeenschap overweegt men om hieraan centraal een oplossing te bieden.
- De school heeft aandacht voor het talenbeleid. Dit blijkt ondermeer uit de geleverde inspanningen om het kleuterabsenteïsme tegen te gaan en de sensibilisering voor andere talen vanaf het eerste leerjaar.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterschool worden de opvoedings- en leerinhouden van alle leergebieden aantoonbaar en vrij sluitend afgestemd op de leerplannen.
- In de lagere school bieden de centraal aangemaakte toetsen op basis van de leerplannen een stevige houvast en feedback over de leerresultaten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De initiatieven die de school neemt om breuklijnen te voorkomen bij de overgangen van het ene tot het andere niveau.
- De werking van de zorgcoördinator die door de teamleden wordt gewaardeerd.
- De frequente tests om de evolutie van de kinderen kort op de voet te volgen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De beleidsvoering komt tegemoet aan de actuele verwachtingen van schoolhouders en -leiden.
- Bij de teamleden leeft een sterke betrokkenheid en verantwoordelijkheidszin voor schoolaangelegenheden op basis van democratische besluitvorming.
- De relaties onder de diverse schoolactoren liggen goed.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De effecten van muzische vorming kunnen aan waarde winnen in de lagere school door de inhouden aantoonbaar af te stemmen op de leerplannen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De deskundigheid van de teamleden opvoeren i.v.m. de aanmaak van representatieve toetsen.
- In team overaccentueringen (bv. handwerk) wegwerken ten voordele van onderwaarderingen (bv. ICT) voor een verantwoord en gedoseerd opvoedings- en leeraanbod.
- Genuanceerde handelingsplannen aanmaken om de effecten van de zorginterventies op te voeren.
- De klastitularissen in het lager onderwijs dienen te zorgen voor de ICT-integratie in de klaswerking evenals het verwerven en het inoefenen van de ICT-vaardigheden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het beleid kan meer zicht houden en desgevallend controle uitoefenen op het naleven van gemaakte afspraken (cf. dagplanning).
- Voor het welzijnsbeleid kan beter een beroep gedaan worden op deskundigen, o.m. gezien de complexe materie en de benodigde tijd voor een correcte werking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- De ICT-werking afstemmen op de eindtermen middels de opgelegde ICT-leerlijn van de federatie. Het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen behoort niet tot de erkenningsvoorwaarden. Het al dan niet nastreven heeft geen impact op het advies voor verdere erkenning.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Na deliberatie besliste het inspectieteam dat de tekorten voor het nastreven van de leergebiedoverstijgende eindtermen voor ICT van zulke aard zijn dat verdere opvolging noodzakelijk is. We voeren daarom over drie schooljaren opnieuw een controle uit op het nastreven van de leergebiedoverstijgende eindtermen voor ICT. Deze controle kan plaatsvinden **vanaf 1 oktober 2014**. Als de onderwijsinspectie tijdens de tweede controle oordeelt dat de leergebiedoverstijgende eindtermen niet nagestreefd worden, kan dit leiden tot een advies aan de Vlaamse Regering om de financiering of subsidiëring van de school geheel of gedeeltelijk in te houden. (conform Art. 71 van het Decreet basisonderwijs 25/2/1997)

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marc Boone

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: